

Socialförvaltningen
Johanna Sohl

2024-04-03

Dnr SON 2023-1146
Dnr KS 2023-860

Social- och omsorgsnämnden

Motion (L) - Se över möjligheten att anonymisera särskilda beslut, svar

Förslag till social- och omsorgsnämndens beslut

1. Socialförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Socialförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen avslås med hänvisning till att lagstiftningen inte tillåter anonyma beslut inom socialtjänsten.

Ärende

Susanna Kellgren Lundberg, Liberalerna, föreslår i en motion daterad 2023-10-20 att kommunstyrelsen i samverkan med social- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda hur socialsekreterare kan skyddas och anonymiseras vid särskilda fall av beslut. Motionären påtalar att svensk socialtjänst under en längre tid har varit måltavla för en internationell desinformationskampanj och som en följd av det har socialsekreterare utsatts för hot och hat. Motionären betonar vikten av att Linköpings kommun, som arbetsgivare, aldrig kan tillåta att personal blir utsatt för otillbörlig påverkan. Liberalerna vill därför utreda om det är möjligt att genomföra anonymiserade beslut i särskilda fall. För att beslutet ska vara rättssäkert måste ansvarig signera beslutet, vilket då skulle kunna vara till exempel förvaltningsdirektören.

Sammantaget bedömer socialförvaltningen att det i dagsläget saknas lagstöd att anonymisera beslut på det sätt som motionären föreslår.

Socialförvaltningen arbetar kontinuerligt med frågor avseende arbetsmiljö och säkerhet för sina medarbetare, exempelvis genom att hitta nya arbetssätt och sprida ut delegationer för beslutsfattare. Det saknas därför anledning för kommunen att ytterligare utreda frågan hur socialsekreterare kan skyddas och anonymiseras vid beslutsfattande.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse - Motion (L) - Se över möjligheten att anonymisera särskilda beslut, svar, 2024-04-03

Bilaga: Motionen

Bakgrund

Socialförvaltningens medarbetare har under de senaste åren i ökad takt varit utsatta för otillåten påverkan från enskilda vars ärenden handlagts av förvaltningen. Detta har exempelvis bestått av hot, trakasserier och i enstaka fall fysiskt våld mot medarbetare. Förvaltningen har med anledning av detta genomfört flera åtgärder för att skydda beslutsfattare mot att utsättas för otillbörlig påverkan i form av hot och trakasserier.

Utredning

Socialförvaltningens handläggning av ärenden styrs till stor del av de bestämmelser som finns i förvaltningslagen (2017:900). Enligt förvaltningslagen måste det för varje skriftligt beslut framgå vem eller vilka personer som har fattat beslutet, som varit föredragande och som medverkade vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.

I praxis framgår att ett grundläggande krav vid myndigheters beslutsfattande är att den ansvarige beslutsfattaren inte är anonym (HFD 2015 ref. 57). Även JO har granskat och kritiserat myndigheter som inte uppgett beslutsfattarens namn vid beslut och vid underrättelse om beslut (JO 2018/19 s. 515 och JO 2022/23 s. 326). I besluten konstateras bland annat att det faktum att en beslutsfattare inte får vara anonym också innebär att någon annan inte får anges i den verkliga beslutsfattarens ställe. Vidare konstateras att det vid en underrättelse om beslut i och för sig saknas ett uttryckligt krav på att beslutsfattarens namn ska framgå av underrättelsen. En sådan avsaknad av reglering innebär dock, enligt JO, inte att det ändå kan finnas goda skäl för en sådan ordning bland annat med hänsyn till beslutets karaktär och den enskildes intressen. I sådana situationer bör vikt läggas vid förvaltningslagens primära syfte att värna den enskilde och vid vad som följer av kravet på god förvaltning.

Regeringen har i januari 2024 lämnat slutbetänkandet Ett starkare skydd för offentligtanställda mot våld, och trakasserier (SOU 2024:1). I betänkandet har det, med hänsyn till problembilden, bedömts vara motiverat och angeläget att lagstiftningsåtgärder vidtas för att möjliggöra att namn i större utsträckning än i dag kan utelämnas i en underrättelse om ett beslut när riskerna för hot, våld och trakasserier är särskilt framträdande. En beslutsfattares identitet som inte framgår direkt i samband med en underrättelse av ett beslut skulle kunna bidra till att motverka vissa otillbörliga ageranden mot personalen. Detta bedöms kunna vara ett verktyg för att – i vissa fall – öka tryggheten och potentiellt minska medarbetarnas utsatthet i ett visst ärende, t.ex. när det under handläggningen framkommit konkreta omständigheter som talar för att personalen löper en förhöjd risk att utsättas för våld, hot eller trakasserier. Någon ny eller förändrad reglering som möjliggör att namn ersätts med en anonym beteckning vid dokumentation av beslut och andra åtgärder föreslås dock inte av utredningen i nuläget. Betänkandet är ute på remiss under våren

2024, där Linköpings kommun som remissinstans kommer att lämna synpunkter på utredningen.

Vad gäller förvaltningens nuvarande möjligheter att skydda enskilda beslutsfattarens namn finns möjlighet för social- och omsorgsnämnden att delegera beslut, i enlighet med kommunallagens (2017:725) bestämmelser. Delegering kan ske både till enskilda tjänstepersoner, men även till en grupp av politiskt tillsatta personer, som benämns utskott. Nämnden nyttjar denna möjlighet och det framgår av nämndens delegationsordning där bl.a. handläggare, enhetssamordnare, enhetschef och socialdirektör turas om att vara beslutsfattare. Detta medför att det inte bara är enskilda handläggare som är beslutsfattare.

De ärenden där det främst förekommer hot och påtryckningar mot beslutsfattare på socialförvaltningen är i ärenden enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (1990:52), LVU. Majoriteten av besluten enligt LVU fattas av nämnden som helhet eller av utskott samt i brådskande fall av ordförande eller förordnad ledamot. Detta innebär att enskilda handläggare, som huvudregel, inte fattar egna beslut enligt LVU.

Motionären lyfter frågan om socialdirektören kan stå som beslutsfattare på beslut där det kan finnas risk för otillåten påverkan. Eftersom det saknas en laglig möjlighet att ange någon annan i den verkliga beslutsfattarens ställe, innebär detta att socialdirektören i sådana fall måste vara den faktiske beslutsfattaren i ärendet. För att det ska vara möjligt skulle socialdirektören behöva vara delegat på många av nämndens beslut och särskilt vad gäller beslut som innebär myndighetsutövning. En sådan bred delegation för socialdirektören bedöms inte lämplig både utifrån den arbetsbörda det innebär för socialdirektören, men även eftersom det gör socialdirektören till en särskilt utsatt tjänsteperson. Förvaltningen ser istället att det finns en möjlighet för nämnden själv att på sina sammanträden fatta beslut i individärenden där det bedöms att enskild handläggare inte kan fatta beslut på grund av exempelvis hot och våld. I brådskande fall kan detta göras av nämndens ordförande. Utöver dessa möjligheter finns det, enligt förvaltningens bedömning, inte några möjligheter att anonymisera förvaltningens beslut.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet medför inte några ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Kommunala mål

Ärendet relaterar till Målområde medarbetare: Linköpings kommun är en attraktiv arbetsgivare med en hållbar kompetensförsörjning.

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Ärendet bedöms inte påverka kvinnor eller män från olika grupper utan härrör till medarbetares arbetsmiljö.

Samråd

Socialförvaltningen har samrått med Juridikenheten som inte har något att erinra mot förslaget.

Uppföljning och utvärdering

Socialförvaltningen kommer följa lagstiftning inom området.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Socialförvaltningen

Paul Håkansson

Yvonne Thilander

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Motionären